

ترجمه از کتاب تاریخ ادبیات فرانسوی

مترجم سید قاسم خان

آندره شینییه

شاعر جوان و ناکام فرانسوی در سنه ۱۷۶۲ مسیحی از مادری یونانی الاصل در استانبول که پدرش در آنجا ژنرال قونسل فرانسه بود متولد شده و هنوز طفل بود که بوطن بازش آوردند . در پاریس تربیه یافته در همانوقت تحصیل ، شروع کرد به سرودن اشعار . و پس از چندی که دوره تحصیلاتش تکمیل یافت و درینوقت پدرش به اثر معرفی یکی از رجال معتبر دربار بسفارت فرانسه در دربار (تونس) مقرر میشد ، بدون رغبت محض به موجب توصیه و اسرار پدر و مقتضای زمان که هر اصیل زاده بایست چندی در سلك عسکری خدمت کند و لقب شوالیه و دیگر عناوین اعزازی حاصل نماید ، داخل نظام شد ولی دیری نگذشت که به اثر همان بی میلی که بسر بازی داشت ازین سلك به بهانه عدم صحت مندی استعفی داد ، و بقصد سیاحت به ایطالی عزیمت کرده حین مراجعت چند سالی را به تحصیل و تفریح در پاریس بسر رسانید ، و ضمناً با ارباب سخن آشنائی و آمیزش یافته اشعار نو ساخت خویش را بر آنها خواند و در محافل ادبی راهی برای خود و غزلیات خویش باز کرد ، ولی بالاخره از این وضعیت هم خسته شده در سال ۱۷۷۸ به حیث منشی سفارت به لندن رفت ، مگر عشق و تمایل روحی اش که به افق های کشاده و تابناک و اسلوب روشن مشتاق بود به هوای غبار آلود و کدر انگلستان و شعرای آنجا چندان خونگرفت و در ۱۷۹۰ که به پاریس بازگشت در شرکت (ترو دین) که بعد ها به (شرکت رفقای مشروطه) موسوم شد ، شامل گشت ، اگر چه شخصاً طرفدار خیالات جدید و آزادی و مساوات بشری بود ولی هر نوع افراط و شدت را بدی دید و سلك اعتدالی داشت و بهمین مناسبت بوده که به اتفاق مالرب به مدافعه لوی شانزدهم که رؤسای انقلابی محاکمه میکردند ، قیام کرد و باژا کوبن ها که عقاید افراطی داشتند بواسطه مقالاتیکه

در (ژورنال دو پاری) و (مرکور) شائع میکرد ، و در اشعارش موسوم به (ژودو پوم) و (سرو سپاهیان سویس شاتویو) مخالفت شدیدی نشان داد .

اتفاقاً در سنت لازار محبوس گشته عاقبت یکی از آخرین قربانی های دوره وحشت (ترور Tereur) شد ، پدر و برادرش با وجود نفوذ و اقتداری که در حوزه حکومتی داشتند به نجات دادن او موفق نشدند و سر جوان بد بخت در ۲۵ ژانوی ۱۷۹۴ ، زیر تیغ کیوتین بخاک غلطید .

دو روز بعد انقلاب ماه تر میدور که یقیناً باعث نجات اومی شد ، رونما شده رؤسای خون آشام انقلابی به کيفر کردار ظالمانه خود رسیدند .

آثار این شاعر ناکام عموماً ناتمام مانده و در زمان حیات خودش فقط دو غزل یکی ژودو پوم ، و دیگر سپاهیان سویسی شاتویو ، و بعضی مضامین سیاسی که در ژورنال دو پاری و مرکور شائع شده است ، باقی تمامی آثار او که اکثر آن بصورت ناقص و نامکمل مانده متفرق و در اوراقی که نظریات و نقشه ها و اشعار خورد را در آنها یاد داشت میکرد ، یافت شده از آن جمله است :

اشعار قدیمی : ناپینا ، گدا ، آزادی ، نو عروس ناکام ، علامه برین شینییه اشعار مرتب هم زیاد دارد از قبیل کشف ، هرمن ، آمربک ، علم دوستی ، غزلیات عشقی و نشیده های سیاسی هم گفته ...
نشر آثار شینییه :

آثار پراکنده شینییه پس از مرگ او به چندین نوبت از طرف خاندانش طبع گشته . میلو اشعارش را شناخته را جمع بآن نظریه مفصلی نوشت و شاتو بریان در کتابش موسوم به (روح مسیحیت) چند قطعه از اشعار او را بقسم یادگار و نمونه ذکر کرده ، اولین طبع اثرات شاعر ناکام در ۱۸۱۹ توسط هاری لانوش بطور غیر منظم و نادرست اجرا شد ، ولی انتشار نسخه های مزبور اهمیت آثار شینییه را در عوام منتشر ساخته سبب شد که متعاقباً

هر يك از آثار موصوف چند نوبت طبع و نشر شود در سنه ۱۸۶۲ فو كيه اثرات شينيه را بقدر وسع در كتابي جمع و بامقدمه موزوني طبع نمود و حالیه هم طبع كليه آثار آن شاعر جوان كه بزحمت جمع و ترتيب شده به صورت مرغوبي مد نظر است .
اسلوب شينيه :

اين جوان ناكام سر پر شور و روح آزادي داشت و در نظم اشعار چندان پايه اسلوب و قراعد نبود ، هر چه دلش ميخواست و آنچه بنظرش مناسب مي آمد ميگفت ولي انصاف بايد داد كه آثار او عموماً آيبرنده ، مؤثر و از نقطه نظر ادبيات صحيح ميباشد . چند نكته از اسلوب شعر سرائي و طرز گفتار و افكار او را مثلاً ذكر ميكنيم :-
عشق تفریح و تحصيل :

اسلوب او كه در ان عشق تفریح و تحصيل يكجا جمع شده بيشتر اسلوب رونسارد را بخاطر مي دهد به بينيد شاعر به چه غويي از يكي به ديگري منتقل مي شود :-

وقتي دست بي احتياطم سرچشمه بولم را خشك ساخت به منزل مراجعت كردم
 و در آنجا بصورت يك مطالعه كنده جاهد ، مسرور و بي آرزو نشستم ولي اكر بلوتوس
 رب النوع ثروت از چشمه طلائي خود باز آمده درد ستم آن رنگ كم شده را باز
 رهنموني كند (يعني متمول شوم) آنگاه با نطق هاي بزرگ ، كتب قديمه مدرسه و معلم
 خدا حافظي کرده خود را در آغوش جشن هاي با شكوه و تجملات معطر و مجالس زيبا
 پر تاب خواهم كرد .
اشعار علمي :

شينيه بسط و توسعه علوم و فنون ترقی روز افزون آن ها را مربوط به خط و قلم
 بالخاصه به شعر دانسته ميگويد : تمام علوم با هم مربوط است ؛ فنون انساني حكراني
 خود را در اكناف بعیده عالم قائم و منتشر کرده توانست تا آنكه احاطه شعرا توسيع
 نه بخشيد .

اشعار سیاسی :

دعوت به اعتدال : آندره شینییه با وجود داشتن عقاید انقلابی شخص و جدانی و اعتدال پسند بود و چون حکومت انقلابی از وظایف اصلی خود منحرف شد و برقتل عام بیگناهان دست کشاد روح حساسش نهایت متأثر شده به مخالفت رؤسای خونریز قیام کرد . در یک جا میگوید : حال باید ب فکر پائین آمدن شوید و نگذازید : (ملت را) که بی مشوره ، عنان از کف داده بامشعل شرر بار و آهن کشنده مسلح شود ، و برای حصول حقوق قانونی خود ، جنایات رکیکه نموده و آنرا انتقام خراهی از حق گوید .

اشعار قدیمی :

شینییه در کلیه آثار خود قصه قدما را آورده و اسامی پهلوانان و ارباب انواع یونانی را بقسم مثال ذکر کرده است و درین راه از همه همسلکان و معاصرین خود گوی سبقت ر بوده باید انصاف داد که مطالعات او در صفحات تواریخ قدما و یونان که مأخذ اقتباسات اوست خیلی وسیع و مکمل بوده است .
پیش بینی مرگ :

شاعر در اثر مخالفت هائیکه بازو سبای انقلابی داشت مرگ غیر طبیعی را برای خود پیش بینی کرده می نویسد : - . من میمیرم . قبل از رسیدن شام ، روز عمر من بسر میرسد کل حیات من ناشگفته پڑ مرده شد ، زندگی برای من لذات و مسرات شیرین و ملامتی میداشت ولی هنوز آن مسرات و لذات را نچشیده ، اینک می میرم .
(این شاعر نا کام عمر کوتاهی داشت و قراریکه از آثار نامکمل و نارسیده او استنباط میشود ، هرگاه عمرش وفا میکرد استاد شعر و شاعری و یگانه سخنور عصر میگردد و شاید بازار لا مارتین و امثال او را می شکست . مترجم)

نمونه کلام

(سرود چشم)

یا آنجا روی سبزه با طراوت جای تیار است . یا ؛ یا وسرت را روی زانویم بگذار
سوی من نگاه کن و خاموش باش . سرودی را که خوشداری من برایت میخوانم . همچنانکه
در موقع فرار شب و طلوع روز افق نیمرنگ میاشد ، چشمان دلفریب ترا در حالیکه
نیمه خواب و نیمه باز باشند ، تماشا میکنم ...

درین حال بمن بگو : دوست عزیز وفادارم ، من میخوابم خدا حافظ ! ، من جواب
میدم : محبوبه قشنگم خدا حافظ بخواب ، زیرا فرشتگان حامی توهم که مثل خودت روبه
آسمان می خوابند ، در خواب رفته اند .

و چون تنفس ملایم منظم تو ، تارهای وجودم را متاثر و لرزان ساخت پیشانی صاف
و چشمان زیبایت را می بوسم و می بوسم ...

بمن نگاه مکن چشمانت را به بند و پت کن که خونم را محترق نموده اند ، نگاهای تو شراره
آتش خیز است ... در اعصابم مثل جریان برق سرایت کرده تار و پود وجودم را میسوزاند ...

یا بیا میخوام زنده و بیدار بادستهای خود مزگانگت را بهم آرم و چشمانت را بسته کنم
یا با وجود ممانعت و مسامحت مخالفت کارانه تو ، موهای سیاه براقیت را مثل معجری روی
چشمانت به بندم ... زیرا قوه نافذة مقناطیسی آنها قلم را آب میکند ... انتها .

